O‘ZBEK ROMANCHILIGINING ASOSCHISI

Asaka tuman 1-son kasb-xunar maktabi ona-tili va adabiyot o‘qituvchisi

Maxmudova Mukaddasxon

Mehnat bozorining zamonaviy ehtiyojlariga muvofiq uzluksiz ta’lim tizimini takomillashtirish va yuqori malakali kadrlar tayyorlash, ta’lim xizmatlarining ochiqligi va sifati masalalariga davlat tomonidan alohida e’tibor qaratilmoqda. Shu maqsadda O‘zbekiston Respublikasi qonunlari, O‘zbekiston Respublikasi Prezidentining qarorlari, Vazirlar Mahkamasi tomonidan professional ta’limi tizimiga doir qabul qilingan qator qarorlarning amalga oshirilishini ta’minlashda mazkur ta’lim tizimida faoliyat ko‘rsatayotgan rahbar hamda pedagog kadrlarining professional ta’limi sohasida davlat siyosati va uni modernizatsiyalashga doir huquqiy asoslarini chuqurroq bilishlari muhim ahamiyat kasb etadi.

Shu sabadan professional ta’lim tizimini islox qilish muxum ahamiyat kasb etadi. Shu maqsadda o‘tgan davrda sohaga oid normativ huquqiy hujjatlar ham takomillashtirildi.

Adabiyot fani kasb-hunar maktabi o‘quvchilarda dunyo qarashni kengaytirish, ijodiy va kreativ fikrlashni o‘stirish bilan birgalikda ularda yaratuvchanlik, kashfiyatlar qilish kabi ko‘nikmalarni rivojlantiradi. Sababi ayrim adabiy asaralar o‘z zamonasidan ilgarilab ketgan bo‘ladi.

Shu sabadan ham mavzuni qiziqarli etib tashkil etish zarur bo‘ladi.

Masalan quyidagi ma’lumotni intervyu tarzda tashkil etib oldindan tayyorlangan 2 nafar o‘quvchi navbatma navbat qisqam ma’lumotlar brishadi.

-Abdulla Qodiriy adabiy siymosi XX asr o‘zbek adabiyoti tarix ida o‘ziga xos o‘rin tutadi. U o‘zbek romanchiligining asoschisi sanaladi.

-Abdulla Qodiriy 1894-yili 10-aprelda Toshkentda bog‘bon oilas ida tug‘ilgan.

-Dastlab musulmon maktabida, keyin rustuzem maktabi hamda Abulqosim shayx madrasasida ta'lim olgan; Moskvadagi adabiyot kursida o'qigan.

*-1917-yilgi oktabr oyidagi davlat to'ntarishidan so'ng Eski shahar oziqa qo'mitasining sarkotibi, «**Oziq ishlari**» gazetasining muharriri, «**Mushtum**» jurnali tashkilotchilaridan biri sifatida ijtimoiy hayotga faol aralashadi.*

-Uning asarlari vaqtli matbuotda Julqunboy, Juboy, Dumbulboy, Dumbulnisa, Kalvak Mahzum, Toshpo'lat tajang, Ovsar kabi o'nlab maxfiy imzolar bilan bosilib turadi.

Машғулот давомида мавзуга доир видео роликлардан парча намойиш этиш ҳам мумкин. Айниқса бу борада "Ўтган кунлар" ва "Махробдан чаён" асарларининг имконияти катта. Боиси уларга оида тайёр филмлар мавжуд. Айнан уларда парча кўрсатиб ўқувчилар билан муҳокама қилиш самаралироқ ҳисобланади.

Шунингдек, ёзувчининг ижодидан келиб чиқиб, улар иштирокида турли ребус ва красвордлар тайёрлаш ҳам дарсни қизиқарли ўтишига хизмат қилади.

Масалан:

К									
А	Б	Д	У	Л	Л	А			
Л	А					Х			
В	Х					В			
А	Т					О			
К	С					Л			
М	И	Л	Л	А	Т	И	М	Г	А
А	З					М			
Х	К					И			
З	У					З			
У	Ё								

Н	В

Ёки бўлмаса “Ролли ўйин”лар орқали ҳам ижодкор ҳаётидаги қайсидур воқеани ёки асарлардаги қайсидур сахнани сахналаштиришиш мумкин.

Boshlang‘ich professional ta’limda maxsus fanlar bilan bir qatorda ёшларни ватанпарварлик руҳида, комил инсон этиб тарбиялаш, улардаги ижодий ва креатив фикрлашни ҳамда дунёқарашларини ривожлантиришга хизмат қилувчи гуманитар фанларни ҳам қизиқарли тарзда ташкил этиш долзарб масалалардан бири.

Сабаби касб-ҳунар мактабларида махсус фанлар билан интеграциялашган xolda умумий фанлар ҳам o‘tilishi belgilangan. Galdagi vazifa ularni sifatli, xayotiy misollar va dalillar bilan hamda amaliy, qiziqarli tarzda tashkil etish zarur hisoblanada. Jumladan yoshlarni гуманитар fanlarga bo‘lgan qiziqtirishlarini rivojlantirish, ularн кенг томонлама yuksaltirishда ижтимоий фанлар роли муҳим.

ADABIYOTLAR

1. Mirziyoev Sh.M. Niyati ulug‘ xalqning ishi ham ulug‘, hayoti yorug‘ va kelajagi farovon bo‘ladi. 3-jild.– T.: “O‘zbekiston”, 2019. – 400 b.

2. . Мирзаев И. Творческая эволюция Абдуллы Кадыри. Т.: Наука, 1977.

3. 2. Ойбек, Сочинения [19 томов], том 16 (Творческий путь Абдуллы Кадыри), Т., 1979;

4. Ro‘zieva D. va bosh.Interfaol metodlar: mohiyati va qo‘llanilishi, Met.qo‘ll. – T.: TDPU, 2013 y.

5. www.bimm.uz Bosh ilmiy-metodik markaz.

6. www.my.moqt.uz Professinal ta’limni rivojlantirish instituti